

KTÜ PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ
2018-2019 ÖĞRETİM YILI GÜZ YARIYILI
ÇEVRE TASARIM PROJE III

PROJENİN KONUSU

Proje alanı EK-1’de verilen uydu fotoğrafından da anlaşılacağı üzere, deniz kenarındaki bir parselde konumlandırılan villa tipi olarak tabir edilen konutların bulunduğu alanı kapsamaktadır. Bu kıyıyla olan ilişkisi sebebiyle Yalı Park Villaları olarak proje adlandırılmıştır.

Yalı sözcüğü, TDK sözlüğünde, “Sahil”, “Su kıyısında yapılmış büyük, görkemli ev”, “Deniz kıyısında yapılmış ve denizle dolaysız bağlantısı bulunan konut türü” şeklinde tanımlanmaktadır.

Kıyılar, su ve karayı birbirine bağlayan, denizden sonra ilk ulaşılan yerlerdir. Ayrıca kara ve denizin birleştiği hassas ekosistemlerdir. Diğer taraftan, konumları gereği kıyılar, suyun kıyıya sağladığı avantajla rekreasyonel çeşitlilik imkanı sağlarlar.

Villa sözcüğü “Yazlıkta veya şehir dışında, bahçeli, müstakil ev” diye tanımlanır. Villa, Eski Roma’da zengin toprak sahiplerinin kırsal alanda yaptıkları konut. Bugün ise villa sözcüğü kent içinde ya da dışında yer alan, bahçeli, bir ya da iki katlı zengin konutlarını tanımlamak için kullanılmaktadır.

Tüm bunlardan hareketle 2018-2019 Güz Yarıyılı ÇTP-3 Projesinin amacı, “yalı” ve “villa” tanımlarının getirdikleri yanı sıra, birden fazla konutun ortak ihtiyaçları ve alanın sunduğu imkanları da değerlendirerek bir “Birkaç Konut Çevresi Tasarımı” gerçekleştirmektir.

PROJENİN AMACI

Projenin genel amacı, amacı birden fazla özel konutu içeren bir çalışma alanında, konut sahiplerinin konut yakın çevresindeki özel mekanlarına ve bütün konut kullanıcılarının ortak olarak kullanacakları ortak kullanım alanlarına yönelik oluşturulacak senaryolarla açık mekan etkinlikleri kurgulamak ve bu etkinlik alanlarına ilişkin mekan çözümlenmeleri üretmektir.

Konu ile ilgili literatür çalışması. Konu ile ilgili özgün senaryo kurgulama. Konu ile ilgili kullanıcı ihtiyaçlarının belirlenmesi, ihtiyaç listesi, fonksiyon şeması, ihtiyaç-alanın imkanları analizi. Tüm bu değerlendirmelerin ışığı altında ilk mekansal örgütlenmelerin eskizlerinin ortaya koyulması ve eleştirilmesi. Yarıyılın sonuna kadar öneriler geliştirme ve eleştirme. Öneri-eleştiri sürecinin devam ettirilmesi. Sonuç olarak üzerinde fikir birliği sağlanan çalışmanın plan, kesit, görünüş ve maket anlatımlarının teslimi vasıtasıyla doğru proje süreci geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Tasarımlarınız, alan kullanıcılarına hizmet verecek şekilde, peyzaj mimarlığı ilkeleri doğrultusunda işlevsel ve estetik değer taşımalıdır. Buna yönelik olarak hazırlayacağınız proje çalışmalarınızda “birkaç konut alanı ve kıyı” için yapılacak planlama ve tasarımlar sonucu bu alana en iyi şekilde işlerlik kazandıracak kullanımlar beklenmektedir.

ÇEVRE TASARIM PROJESİNİN SÜREÇLERİ

Bu proje araştırma ve analiz ile tasarım sürecinden oluşmaktadır. Ders programı kapsamında uygulanması gereken süreç aşağıda belirtilmiştir;

1.Araştırma ve Analiz Aşaması

- **Haritaların temini:** Çalışmanın amacına göre çalışma alanının halihazır paftaları belirtilen ölçeklere göre ilgili birimlerden temin edilmelidir.
- **Alan sürveyi:** Çalışma alanına gidilecek ve alanla ilgi yerinde gözlem yapılarak notlar tutulmalı ve alanını yansıtacak fotoğraflar çekilmelidir. Yapılacak olan literatür çalışması ve gerekirse ilgili kurumlardan alınacak plan notları ve raporları doğrultusunda alanın doğal, kültürel ve algısal peyzaj değerleri araştırılmalıdır.
- **Alan analizi:** Haritaların temini ve yapılan alan sürveyi kapsamında çalışma amacı dikkate alınarak uygun analizler gerçekleştirilmelidir.
- **Kullanıcılar ile görüşmeler yapılması ve anket çalışması:** Alanla ilgili alınması planlanan plan kararları ile tasarım ana kararları ve memnuniyet durumunun sorgulanması amacı ile anket çalışması düzenlenmeli. Mevcut durumun nabzı sorgulanmalıdır.

2.Tasarım Aşaması

- **Tasarım programı:** Bir önceki aşama ışığında tasarım ana kararlarını içeren bir programın oluşturulması gerekmektedir.
- **İşlev şeması:** Tasarım ana kararlarına göre oluşturulan program doğrultusunda belirlenen işlevler şemasal olarak gösterilmesi gerekmektedir.
- **Konsept plan:** Çalışmanın amacına ve tasarım ana kararlar ışığında bir konsept belirlenmelidir.
- **Form çalışması:** Sözel ve şemasal olarak belirlenen tasarım ana kararlarına yönelik alternatif biçimsel ve formsal çalışmalar yürütülmelidir.
- **Ön tasarım:** Alternatif form çalışmaları kapsamında artık tasarım ana kararlarını içeren programın yer aldığı bir ön tasarım çalışması tamamlanmalıdır.
- **Kesin tasarım:** Ön tasarım kapsamında ortaya konan çalışmalar yapılan eleştiriler doğrultusunda geliştirilmeli ve kesin tasarım aşaması tamamlanarak çalışma alanına uygulanabilecek bir şekilde proje son halini almalıdır.Bu aşamada bitki örtüsü detaylıca gösterilmeli ve listelenmelidir.

Çevre Tasarım Projesinin Aşamaları

1) ARAŞTIRMA ve ANALİZ AŞAMASI	
Haritaların temini	Proje alanındaki mevcut fiziksel öğeleri içeren ölçekli bir plandır ve tasarımın ilerleyen tüm evrelerinde kullanılır.
Alan sürveyi	<p>Eksik veriler alanda yerinde gözlem ve incelemeler ile altlık harita üzerine aktarılır. Sürvey ile alanla ilgili bilgi ve belgeler toplanır. Alan çalışması kapsamında toplanan bilgiler alanın gezilip dolaşılması, görüntülenmesi ve gözlenmesi ile dikkatli bir şekilde kaydedilmesi suretiyle elde edilir. Bu kapsamda çalışmanın amacı ışığında aşağıdaki kriterler incelenmelidir;</p> <ol style="list-style-type: none"> Doğal Peyzaj Değerleri<ul style="list-style-type: none"> İklim (yağış, sıcaklık, nem, rüzgar, ışık) Fizyografik özellikler (eğim, bakı, yükselti, jeomorfoloji) Toprak özellikleri (toprak türü, derinlik, ph, besin maddesi, verimlilik) Bitki örtüsü Kültürel Peyzaj Değerleri<ul style="list-style-type: none"> Sirkülasyon (yol otopark, köprü, meydan, giriş) Mevcut yapılar (konut, cami, hastane, kamu kurumları, okul) Diğer yapılar (çocuk oyun alanları, spor alanı, rekreasyon alanı) Donatılar (Kamelya, oturma elemanı, çöp aydınlatma) Toprak altı elemanları (kanalizasyon, su elektrik, doğalgaz,telefon) Algısal Peyzaj Değerleri<ul style="list-style-type: none"> Görsel (egemen görüş, bakış noktası, odak noktası, istenmeyen manzara) İşitsel (gürültü) Kokusal
Alan analizi	<p>Proje alanının özel koşullarına uygun tasarım çözümünün nasıl olabileceğine dair anahtar strateji ve ipuçları belirlenir. Peyzaj tasarımında analiz, sirkülasyon, manzara, proje alanın özelliklerinin, sorunlarının ve potansiyellerinin tam ve eksiksiz incelenmesine bağlıdır. Alan analizindeki ifadeler karar ve eylem vurgulanmalıdır. Bu kapsamda çalışmanın amacı ışığında aşağıdaki kriterler ışığında adım adım gerçekleştirilmelidir;</p> <ol style="list-style-type: none"> Sorun analizi (ulaşım ve sirkülasyon, alan plastiği, donatısal sorunlar, mekansal sorunlar) Mevcut mekanların ve elamanların tasarım potansiyelleri:<ul style="list-style-type: none"> Mekan düzeyinde: yeterlilik, işlevsellik, çeşitlilik, estetik Donatı düzeyinde: kullanılabilir, değiştirilebilir, kaldırılabilir Bitki düzeyinde: Mutlak korunacak, yerleri değiştirilecek, bakım yapılacak, yok sayılacak Kullanıcı profili Siluet analizi
2) TASARIM AŞAMASI	
Tasarım programı	Tasarım çözümünün oluşturulması için gerekli tüm mekanların, öğelerin, ihtiyaç ve isteklerin yazılı bir listesi ve taslağı hazırlanmalı, senaryolar oluşturulmalıdır.
İşlev şeması	Tasarım evresinin ilk adımı, işlev planı(diyagramı) ya da leke planı ile ilişkili olan konsept plandır. Bu plan tasarıma ilişkin kağıt üzerinde yapılan ilk işlevsel çalışmadır. Belirlenen işlev alanlarının ve diğer tasarım öğelerinin, arazinin özel koşullarına uygun, birbiriyle, mevcut ve çevre ile ilişkili bir şekilde lekeler halinde grafik anlatım teknikleri kullanılarak oluşturulan yerleşim planıdır. Bu planın amacı, işleve dayanarak tasarımın fikir planının oluşturulmasıdır. Bu plan tasarımın iskeleti ve temelidir. Bu plan için önceki aşamaların birer kopyasına ihtiyaç vardır. oluşturulan lekeler yaklaşık büyüklük, konum sirkülasyon, manzara ve ön özelliklerine bakılarak düşünülmeli ve çizilmelidir. Bu plan yoğun düşünce ve inceleme ürünüdür.
Konsept plan	
Form çalışması	
Ön tasarım	
Kesin tasarım	<p>Kesin tasarım planı mastır plan, bütün bu tasarım aşamalarının sonucusudur. Son tasarım çözümüdür. Büyük ölçüde tamamlanmıştır. Bu plan eşyükselti eğrileri, kot yazıları, mekan isimleri, donatılar, sirkülasyon elemanlarını içerir. Bu aşama bitkilendirme sürecini de kapsamaktadır.</p> <p>Bitkilendirme projesi plan çizimi yanında kesit üç boyut ve perspektif çizimlerden oluşur. Kullanılan bitkilerin nereye, dikim aralıklarına, dikim düzenlerine, miktarlarına ve nasıl uygulanacağına dair önemli bilgiler sunmaktadır. Bitkilendirme projelerinde bitkilerin tepe tacı izdüşümlerini temsil eden bazı grafik simgeler kullanılır. Bitkilendirme projesinde bitki isimleri (botanik ve yerel), toplam miktarı, dikim boyu, gövde çevresi, repikaj, kap tipi gibi özelliklerini içeren bitki lejantı olmalıdır.</p>

FİNAL TESLİMİNDE İSTENİLENLER

Sınav programında belirtilen tarihlerde önce pafta ve sonra maket olmak üzere teslim alınacaktır. Pafta teslimi sırasında 1 veya 2 (tercihen) adet foto-blok sunum paftası istenmektedir. Bu kapsamda teslimde istenenler aşağıda detaylandırılmıştır;

- 1) 1/500 ölçekte sert zemin paftası (ölçek çalışmanın büyüklüğüne göre netleşecektir)

Foto-blok sunum paftası 1 adet 70*100 boyutlarında

- Her öğrencinin proje anlatım tekniğine göre her bir pafta tasarlanmalıdır. Yapısal bir plan, kesit, görünüş, detay ve üç boyutlu gösterim içermelidir.
- Eşyükselti eğrileri, Duvarlar, Sınır öğeleri, Merdiven, Rampa, Mekân çözümleri, Donatı (aydınlatma, oturma, obje, çöp kovası, örtü...vb) ,Mekân isimleri ,Kotları içermelidir.

- 2) 1/500 ölçekte bitkilendirme paftası (ölçek çalışmanın büyüklüğüne göre netleşecektir)

Foto-blok sunum paftası 1 adet 70*100 boyutlarında (TERCİHEN)

- Her öğrencinin proje anlatım tekniğine göre her bir pafta tasarlanmalıdır. Bitkisel bir plan, kesit, görünüş, detay ve üç boyutlu gösterim içermelidir.
- Ağaç, çalı ve yer örtücü olarak seçilen bitki bileşenleri belirli tasarım tekniklerine göre yapılmış olmalıdır (soliter, küme, grup, blok, kültür, mono kültür, mozaik, perdeleme)
- Her bir bitki grubunun ismi ve sayısı belli olmalıdır. Bitki mekanlarının isimleri olmalıdır. Bitkiler öne çıkmalıdır.
- Bitki lejantında, bitki rumuzu, Latince adı, Türkçe adı, adet, renk, çap, boy ve form özelliklerine yer verilmelidir.
- Alanın en belirgin kısmının detay tasarımı gerçekleştirilmelidir. Özellikli bir bölgenin hiyerarşik olarak detayları ve üç boyut çizimlerini içermelidir. Detayı içeren bu paftada 1/200, 1/100, 1/50, 1/20 ölçeklerde detaylar yer almalıdır.

- 3) 1/200 ölçekte sert zemin-yumuşak zemin, 1/200 ölçekte bitkilendirme paftası (Pafta boyutu ve niteliği grup öğretim üyesi tarafından belirlenecektir)

- 4) Alanın en belirgin kısmının detay tasarımı gerçekleştirilmelidir. Özellikli bir bölgenin hiyerarşik olarak detayları ve üç boyut çizimlerini içermelidir. Detayı içeren bu paftada 1/100, 1/50, 1/20 ölçeklerde detaylar yer almalıdır.

- 5) Alanın farklı noktalarından çevreyle ilişkilerini gösterecek şekilde 1/500, 1/200 ölçekli kesit ve görünüş anlatımları (Kesit ve Görünüş alınacak yerler ve sayıları ilgili grup öğretim üyesi tarafından belirlenecektir)

- 6) 1/500 ölçekli maket (ölçek çalışmanın büyüklüğüne göre belirtilecektir)

ÇALIŞMA TAKVİMİ

2018-2019 GÜZ YARIYILI ÇTP III DERSİ ÇALIŞMA TAKVİMİ		
1.HAFTA	24.09.2018 27.09.2018	ESNEK HAFTA (TANIŞMA) PROJENİN AŞAMASI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİ
2.HAFTA	01.10.2018 04.10.2018	KONU HAKKINDA BİLGİLENDİRME – ARAZİ ÇALIŞMASI
3.HAFTA	08.10.2018 11.10.2018	SUNUMLARIN YAPILMASI KONUyla İLGİLİ ÖRNEKLERİN TOPLANMASI SÖRVEY ANALİZİ FOTOĞRAF PAFTASI
4.HAFTA	15.10.2018 18.10.2018	SENARYOLARIN VE LEKE ŞEMASININ OLUŞTURULMASI TASARIM ANA KARARLARININ GELİŞTİRİLMESİ
5.HAFTA	22.10.2018 25.10.2018	ALTERNATİFLERİN ÜRETİLMESİ
6.HAFTA	29.10.2018 01.11.2018	ALTERNATİF SEÇİMİ SEÇİLEN ALTERNATİFİN MAKETE DÖNÜŞTÜRÜLMESİ
7.HAFTA	05.11.2018 08.11.2018	TASARIMIN GELİŞTİRİLMESİ VE DETAYLANDIRILMASI JÜRİ (TOPLU DEĞERLENDİRME)
8.HAFTA	12.11.2018 15.11.2018	DETAY TASARIMINA GEÇİLMESİ TASARIMDA GEREKLİ DÜZELTMELERİN YAPILMASI MAKETİN HAZIRLANMASI
9.HAFTA	19.11.2018 22.11.2018	ARASINAV HAFTASI
10.HAFTA	26.11.2018 29.11.2018	BİTKİ LİSTESİNİN OLUŞTURULMASI VE BİTKİLENDİRME TASARIMI ANA KARARLARININ VERİLMESİ
11.HAFTA	03.12.2018 06.12.2018	BİRKİLENDİRME PROJESİNİN GELİŞTİRİLMESİ
12.HAFTA	10.12.2018 13.12.2018	BİTKİLENDİRME PROJESİNİN TAMAMLANMASI
13.HAFTA	17.12.2018 20.12.2018	KESİT-GÖRÜNÜŞ VE DETAY PAFTALARININ HAZIRLANMASI
14.HAFTA	24.12.2018 27.12.2018	GEREKLİ DÜZELTMELERİN YAPILMASI PAFTA TASARIMINA GEÇİLMESİ MAKETİN TAMAMLANMASI
15.HAFTA	31.12.2018 04.01.2019	PAFTA TESLİMİ
16.HAFTA	07.01.2019	MAKET TESLİMİ

PROJE DERSİNDE BİTKİ

ÇTP III

Bitkiler, tasarım süreci içerisinde, cins ve tür isimleri ile birlikte, estetik ve işlevsel özelliklerine göre bitkilendirme tasarımlarında ele alınacaklardır. Bunun için;

- Projede mekan-bitkilendirme ilişkileri tasarım kitle-boşluk özellikleri de dikkate alınarak değerlendirmeleri
- Temel tasarım ilkelerinin ve temel tasarım öğelerinin bitkisel tasarımda ne şekilde kullanılacağına belirtilmesi
- Tasarımcının tasarladığı mekanlar için kullandıkları bitkilerin hangi özelliklerini kullanarak hangi konularda tasarımı destekleyeceğini ve bitkilerin bu mekanları oluşturmak için tasarımcıya nasıl yardımcı olacağını plan, skeç, kesit vb. ile anlatabilmek
- Bitkiler, tür ve cins isimleri ile yapısal, görsel, ekolojik ve işlevsel özellikleri ile (formları, boyutları ve yaprak-çiçek özellikleri) açısından ele alınıp bir arada kullanımları düşünülerek tasarımda yer alacaklardır.
- Sonuç ürününü gerçekleştirirken tasarımla ilgili sunum çeşitliliği (marker boyama teknikleri ile çeşitlilik sağlama ve sunum tarzı geliştirme, eskizde ve kesin tasarımda photoshop ve boyamada sunum tekniği ile bitkilerin mekandaki işlevlerini ve ekolojisini tanımlama yapacaklardır.

Doç.Dr. Nilgün GÜNEROĞLU
ÇTP III Dersi Koordinatörü

Prof.Dr. Cengiz ACAR
Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı

EK-1. Çalışma Alanı Uydu Görüntüsü

EK-2. Çalışma Alanı Sınırları

